

Dejstva

PROTI LOVU

DRUŠTVO ZA
OSVOBODITEV
ŽIVALI

**LOVCI
POBIJEJO
LETNO ČEZ
5 MILIJONOV
DIVJADI**

**LOV JE
MUČENJE
ŽIVALI**

**BREZ LOVA
NARAVA IN
ŽIVALI
NAJDEJO
RAVNOTEŽJE**

**ZAKAJ
PRAVZAPRAV
LOVCI LOVIJO?**

7 ZDRAVA TV

Televizija z novo perspektivo!

Pri Zdravi TV najdete raznolikost oddaj in serij na teme iz vseh življenjskih področij:

- spoštljiv odnos do bližnjega in sebe, vsebinsko bogate pravljičice za otroke
- miroljubno ravnanje z naravo in živalmi, okusna in idej polna veganska kuhinja, povzdignjena klasična glasba
- pogovorne oddaje o aktualnih dogodkih časa - kritično in s pogledi v ozadje

Te teme so osvetljene z vidika prakristjanske etike in morale. Te visoke vrednote so živi nauki svobodnega Duha, ki je to poslanico poskušal posredovati v vseh časih vsem ljudem po Svojih prerokih. To je Deset Božjih zapovedi po Mojzesu in Govor na gori Jezusa iz Nazareta. To je prakristjanska pot, živeta po mnogih razsvetljenih možeh in ženah v zgodnjem času prakristjanstva, v srednjem veku in po mogočni Preroški Besedi v današnjem času.

Sprejem, TV program in spletna videoteka: www.zdrava-tv.com

Prevod nemškega originala:

Fakten gegen die Jagd - FREIHEIT für Tiere

©Verlag Das Brennglas GmbH, Hernster Str. 26

D- 97892 Kreuzwertheim, Nemčija

www.brenglas.com

Za Slovenijo:

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice

Izdajatelj:

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice

Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva

www.osvoboditev-zivali.org

Izid:

november 2017

Naklada:

10000

Tisk:

SET d.d., Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana - Polje

Spoštovani **bralci!**

Pričujoča brošura je prevod posebne izdaje nemške revije Freiheit für Tiere, ki v originalu nosi naslov Fakten gegen die Jagd.

Pobude za prevod in izdajo te publikacije so bila med drugim tudi vaša pisma in klici na naše društvo, v katerih ste iskali razlage in utemeljitve, ki bi vzdržale trditev, da lov ni potreben. Še posebej zato, ker je v javnosti veliko razprav in razlag, ki še vedno zagovarjajo lov kot edini način reševanja konfliktov med divjimi živalmi in ljudmi.

Pravi ljubitelji živali vemo, da narava ne potrebuje lovcev za ohranjanje ravnovesja, pa vendar je moč lovskega lobija tako velika, da uspe v javnosti še vedno uveljavljati svoje bizarne razlage, da je lov potreben zato, da bi ohranili vrste in naravo. Moč lovcev je v njihovi številčnosti, dobri organiziranosti, v podpori s strani državnih institucij in v tradiciji lovstva, zakoreninjeni v podzavesti ljudi.

Upamo, da bo ta knjižica prišla v roke tistim, ki iščejo resnico o tem, kaj lov pravzaprav povzroča v naravi ter morda odvrnila mlade ljudi od tega, da bi pristopili k lovcem. Morda bo njena vsebina spodbudila vzgojiteljice v vrtcih in učiteljice v šolah, da bodo razmislile o tem, na kakšen način bodo poklic lovca predstavile otrokom.

Brošura ni namenjena razpihovanju sovraštva do lovcev ali zagovornikov lova, temveč le ozaveščanju ljudi, da so dejanja nasilja do živali nedopustna, kar je potrebno spremeniti.

Hvala vsem, ki nas podpirate tudi finančno ter tako omogočate tisk revije in podobnih tiskovin.

TRR SI56 02011-0253228311

Želimo vam prijetno branje

Stanko Valpatič, predsednik društva

Čeprav so v knjižici navedeni podatki iz Nemčije, je v Sloveniji in drugod po svetu zelo podobno, le število ubitih živali je drugačno, odvisno pač od velikosti države in števila živali, ki živijo na njenem ozemlju. Ker je Slovenija veliko manjša od Nemčije, je sorazmerno nižje tudi število živali, ki jih lovci ubijejo ali ranijo. V Sloveniji npr. lovci letno pobijejo približno 100.000 divjih živali.

Narava ne potrebuje lovcev!

Zakaj lovci lovijo?

V zgoščenem članku, ki zajema šest strani, smo v reviji Freiheit für Tiere 1/2013 zbrali »Dejstva proti lovu«. V naslednji izdaji 2/2013 smo na šestih straneh razkrili »Zakaj lovci lovijo?« Obe izdaji sta že dalj časa razprodani. Razen tega obstajajo dokazi in rezultati raziskav na temo »Dejstva proti lovu« in nove izjave lovcev na vprašanje: »Zakaj lovci lovijo?«

Zato smo se odločili, da oba članka predelamo in dopolnimo in tako sestavimo obsežnejši pregled – kot osnovo za argumentiranje zaščitnikov živali, kot osnovo za javne pogovore in kot zakladnico za vsa vprašanja na temo lova, na primer, ko iščete dejstva za pisma bralcev.

Julia Brunke, uredništvo »Freiheit für Tiere«

Kljub vztrajnim propagandnim aktivnostim lovskih združb, postaja podoba lovcev vedno manj priljubljen: sprehajalci, lastniki psov, jahalci, gorski kolezarji lovcem ne dovolijo več njihovega zmerjanja in ogrožanja; protestirajo proti motenju miru v mestnih parkih, na pokopališčih, v bližnjih rekreacijskih območjih kot tudi proti množičnim odstrelom na pogonih. V časopisih lahko vedno znova beremo, da so lovci pomotoma zamenjali ljubezenske pare v koruznem polju, ali svoje lovske tovariše, ali ponije na pašniku z divjimi prašiči – to lahko marsikoga zunaj v naravi krepko prestraši – prav tako kot strelji na sprehajališču ali krogle, ki zadenejo avtomobile. Vedno znova šokirajo poročanja o mrtvih ali ranjenih zaradi uporabe lovskega orožja, kot na primer: »Lovec ustrelil svojo ženo«, »Lovec ustrelil svojega tekmeca«, »Lovec v prepiru ustrelil soseda«. Poleg tega milijoni zaščitnikov živali nimajo nobenega razumevanja, če lovci ustrelijo njihove hišne mačke ali grozijo, da bodo ustrelili njihovega psa. Organizacije za pravice živali vedno znova odkrivajo kršitve proti zakonom za zaščito živali, pri lovu s pogoni in prigoni kot tudi z lovom v ogradi, kjer na pol udomačene živali streljajo za denar. Tudi nihče več ne odobrava, da lovci lovijo zajce, kljub temu da so ti na rdečem seznamu

ogroženih živali. Poleg tega ima 99,7 procentov prebivalcev druge prostora-
sne dejavnosti kot pa streljanje in ubijanje živali.

Lovski lobi trdi, da je lov v naši kulturni krajini potreben. Brez lovcev bi srne
in jeleni pojedli ves gozd in divji prašiči opustošili polja. Brez lovcev bi se
divje živali preveč razmnožile – lovec prevzema vlogo iztrebljenih velikih
roparskih živali. A ko se volk in ris ponovno povrneta, lovci zahtevajo odstrel,
ker bi bili revirji požrti do praznega in seveda tudi zato, da bi zaščitili prebi-
valstvo pred temi »nevarnimi roparji«. Seveda bi bilo brez lova prebivalstvo
ogroženo tudi zaradi kužnih bolezni kot so lisičja trakuljavost, steklina (ki
se v Nemčiji ne pojavlja več), garjavost in kuga. Sicer pa so lovci priznani
naravovarstveniki. Kdor tega ne razume, je naravi odtujeni meščan. Poleg
tega je lov »strast« in zato bi morali imeti razumevanje. Človek je po naravi
lovec in lovski nagon je prirojen. Glavni urednik nekega lovskega časopisa je
pred kratkim celo zahteval, da bi moral biti lov – kot na primer sokolarstvo
– priznan kot nematerialna svetovna kulturna dediščina. Lov je dediščina člo-
veštva in »biti človek pomeni biti lovec« (Heiko Hornung in Wild und Hund
3/2016, Editorial).

Na nesrečo lovcev vedno manj ljudi verjame zgodbam lovcev o njihovi po-
membni vlogi pri ravnotežju v naravi. Zlasti zato, ker številni biologi in zoo-
logi javno opozarjajo, da se narava na področjih brez lova sama regulira – in
da je zato lov nepotreben. Ravno nasprotno: lov ne regulira, ampak ustvarja
neravnotežje. Z lovom se ustvarjajo nadštevilni staleži pri nekaterih vrstah
živali, predvsem pri srnah in divjih prašičih, medtem ko so druge vrste živali
zaradi lova ogrožene (Prof. Dr. Josef H. Reichholf: Warum Jagd? Folgen des
Jagdes für Menschen, Tiere, Pflanzen und Landschaften. TIERethik 2013/2.
Prof. Carlo Consiglio: Vom Widersinn der Jagd. Verlag Zweitausendundeins,
2001).

Lovci pobijejo letno čez 5 milijonov divjadi

380.000 nemških lovcev pobije okrog 5 milijonov divjadi, kot navajajo njihovi lastni podatki. V resnici je število z lovom pobitih živali bistveno večje. »Gotovo je nemogoče navesti točno število,« je priznal vodja enega od lokalnih lovskih združenj tožilstvu v Kölnu. Mnogi lovci niso navedli točnih števil, drugi so spet navedli popolnoma nerealna števila, ki jim ni verjeti. »Kdo ve, od kod prihajajo taka števila,« je izjavil vodja lokalnega lovskega združenja Johann Jütten (*»Hegeringleiter sprach Tachelesu«* In: *Kölner Stadtanzeiger*, 16.3.2011).

Resnica je zagotovo še bolj kruta: Združenje za varstvo divjadi v Nemčiji ocenjuje, da lovci v Nemčiji letno pobijejo čez 9 milijonov živali (Združenje za varstvo divjadi: Lovci pobijejo več kot 9 milijonov živali. www.wildschutz-deutschland.de)

Kajti: število zadetkov pri »lovu v gibanju« (živali lovci preplašijo in pri njihovem begu ustrelijo) je izredno nizko. Na ta način je 70 procentov živali »le« obstreljenih in lahko pobegnejo. Te živali poginejo v mukah po urah ali dneh.

Tudi pri lovu na vodne ptice je zaradi razpršilnega delovanja šiber več ptic »le« ranjenih kot pobitih. V mnogih zveznih deželah je uporaba svinčenih šibrovk še vedno dovoljena. Svinec je strupena težka kovina, ki ima na naše okolje, kot tudi na naše zdravje, hude posledice. Nemški lovci letno izstrelijo nepredstavljive količine, več kot 1.000 ton svinčenih šiber. Čeprav Nemško združenje lovcev (Jagdschutzverband) meni, da je večina teh izstrelkov izstreljena na stojiščih, je njihov predstavnik Torsten Reinwald priznal, da najmanj 120 ton pristane v naravi (Belastetes Wildfleisch: Blei im Magen: *SPIEGEL online*, 24.12.2012).

S svinčenimi šibrovkami so zastrupljena tla in vodovje. Po besedah Združenja za varstvo divjadi Nemčije se s svincem zastrupljena hrana zastrupi in

umre okrog 300.000 živali. Vsak tretji belorepi orel v Nemčiji umre zaradi zastrupitve s svincem (Tote Seeadler: Jeder Dritte stirbt an Blei. SVZ, 20.1.2016. *Antwort des Umweltministeriums in Mecklenberg-Vorpommern auf eine kleine Anfrage aus der CDU-Fraktion*).

Nekaj sto tisoč ptic, med njimi kormoranov, črnih lisk, labodov grbcev, šoj ter tudi psov in mačk ni sistematično navedenih v lovskih statistikah, kot ugotavlja Združenje za varstvo divjadi Nemčije. Poleg tega »lovci uporabijo« okrog 100.000 rac za izobraževanje lovskih psov, kot poroča nemška Zveza za varstvo živali (*Spor zaradi izobraževanja lovskih psov z živimi živalmi. Der Westen, 23.8.2011*).

Nezakonit lov na leto zahteva do 10.000 žrtev med pticami-ujedami, ugotavlja Odbor proti pobojem ptic (*Odbor proti pobojem ptic: Po vsej državi je zaradi nezakonitega lova pobitih do 10.000 ptic-ujed. Pressemeldung, 8.4.2013*).

Za temi številkami se skriva trpljenje milijonov živali

A vse te številke ne morejo izraziti trpljenja milijonov živali. O takojšnji smrti pri lovu, še posebej ne pri pogonih in prigonih, v večini primerov ne more biti govora. Srne in divji prašiči so pogosto le obstreljeni. Lovci uporabljajo tako imenovane ekspanzijske ali deformacijske izstrelke, ki povzročajo ogromne rane. Ekspanzijski izstrelki so tako konstruirani, da se pri udaru v telo zaradi protipritiska tkiva »gobasto« razširijo. Plosko pritisnejo na telo, pri tem pa potisnejo tkiva narazen, raztrgajo in razkosajo organe in kosti živali. Pri izstopu iz telesa povzročijo za pest velike rane. Z raztrganimi notranjimi organi in raztrganimi pljuči žival ne umre takoj. Izkrvavi ali se zaduši. Zadata žival pri svojem begu preteče še več sto metrske razdalje. Zaradi strelov v pljuča, ki niso takoj smrtni, bežijo mnoge srne še dolge razdalje, preden umrejo. Druge bežijo s prestreljenimi okončinami, z raztrganimi notranjimi organi, ki visijo iz telesa, s katerimi se pri begu zapletajo in za seboj puščajo dele telesa, po katerih potem sledilci prepoznajo, za katero obstreljeno žival gre.

Sledenje – če je sploh izvedeno – traja pogosto ure ali dneve. Mnoge živali najdejo šele po nekaj dneh, potem, ko so zaradi ran v mukah poginile. Nekatere živali ne umrejo zaradi ran, temveč zaradi tega, ker s prestreljeno čeljustjo ne morejo jesti hrane.

Poleg tega se pri pogonih in prigonih živali razkropijo in tako se porušijo njihove socialne strukture. Mladiči izgubijo svoje starše, zato so tudi zapsani smrti. Tudi letošnji lov na lisice ima za posledico, da v mesecu maju in juniju številni mladiči v brlogu poginejo zaradi lakote in žeje, ker je bila doječa samica-mati ustreljena.

Združenje veterinarjev za varstvo živali: Pri pogonih in prigonih 70 procentov divjih živali ne umre takoj

Po podatkih združenja veterinarjev za varstvo živali več kot 70 procentov divjih živali, še posebej pri prigonih, ne umre takoj, temveč zaradi strelav utrpijo hude poškodbe čeljusti, trebuha, okončin. Raziskave odkrivajo, da je pri prigonih le tretjina divjih prašičev ubitih takoj s smrtnim strelom v področje lopatic, prevladujoča večina pa je »le obstreljena s strelji v trebuh in druge dele telesa kot na primer v čeljusti ali v okončine«. 60 procentov obstreljenih srn je ranjenih s strelom v trebuh (*Tierärztliche Vereinigung für Tierschutz, TVT-Nachrichten, 2/2011*).

Mučenje živali pri pogonih in prigonih obsoja tudi nekaj pogumnih lovcev. Tako je predstavnik za stike z javnostmi lovske zveze v Aachnu in lovski svetovalec Karl-Heinz Kuckelkorn kritiziral z besedami, da je vrsta lova kot je prigon več kot vprašljiva s stališča varstva živali. Divjad vznemirijo in naganjajo v smeri proti strelcem. »Mimo strelcev živali panično bežijo. Padejo mnogi strelji, a še zdaleč ni vsak strel dokončen. Mnoge živali so le ranjene in poginejo pozneje v hudih mukah nekje v goščavi, ali pa so jim odstreljene okončine, ali pa pohabljene tekajo naokoli.« (*Karl-Heinz Kuckelkorn: »Jagd ist eine Frage von Ethik und Moral« Aachener Zeitung, 21.10.2010*)

Bernd Krewer, gozdar in vodnik sledilcev, ki s svojimi psi išče živali, ki so bile pri lovih obstreljene, da jim zada smrtni strel, je že pred 20 leti napisal: »Lahko smo zadovoljni, da take stvari ne pridejo pre pogosto v javnost, kajti drugače bi naši upravičenosti, da smo varuhi narave, zelo slabo kazalo. O svojih izkušnjah ta strokovnjak na svojem področju poroča naslednje: »Okrog 100 sledenj sem opravil s svojimi psi. Zelo pogosto lovec ne more navesti niti, kako je stal divji prašič svinja med streljanjem, ali je torej streljal v levi ali desni del telesa. Streljal je v temno gmoto, pri kateri se ni dalo prepoznati, kje

je spredaj in kje zadaj.« (Bernd Krewer: *Über Hirsche, Hunde und Nachsuche: Neudamm-Neudamm*, 1998, 2.Auflage, str. 80, str. 85)

Da so divje živali redkokdaj pravilno zadete in da jih lovski psi žive razkosajo, si medsebojno odkrito priznavajo lovci v svojih medmrežnih komunikacijah. V javnosti in v uradnih objavah lovskih združenj se redno zatrjuje, da so živali takoj mrtve, ko jih ustrelijo, da so umrle brez bolečin in da strela niso niti slišale.

Vodnik sledilcev Bernd Krewer ne verjame, da bo resnica dolgo ostala v tajnosti: »Če bi zaščitnikom živali uspelo, da bi zelo zaposlenega vodnika sledilnih psov pridobili na svojo stran, bi bilo dan zatem z lovstvom za vedno konec. Mnogo stvari se mora v dejanjih in dopustnosti lovstva spremeniti, če želimo obstati pred vse bolj kritičnim prebivalstvom in od njega pridobiti soglasje za nadaljnji obstoj našega lova. Če družba lova ne akceptira več, bo lov izginil in ga bodo nadomestile druge oblike gojenja in upravljanja.« (ebda., str.180)

Streli s šibrami: nešteto obstreljenih živali

Pri streljih s šibrami je hkrati izstreljenih veliko majhnih krogel. Tako pride do tega, da je pri streljanju na skupino živali, kot na primer na jato ptic, le nekaj živali smrtno zadetih. Mnoge pa so zadete le z nekaj krogli, tako imenovane obrobne šibre. Le-te bedno poginejo zaradi zastrupitve s svincem ali sestradajo zaradi posledic poškodb. Po ocenah rezultatov obsežnih raziskav biologi smatrajo, da je število s šibrami obstreljenih in ranjenih ptic višje kot število pobitih. Tudi pri streljih s šibrami na zajce in divje kunce so podobni rezultati.

Pri večjih živalih, kot so lisice, šibrovke skoraj ne povzročajo resnih poškodb. A količina šiber in velikost zadete površine telesa izzoveta stanje šoka, zaradi katerega naj bi žival umrla. Neredko pa žival umre zaradi zastrupitve s svincem ali za posledicami, na primer zato, ker ne more več loviti plena.

Forumi

V enem od lovskih forumov na medmrežju je to dejstvo jasno poudarjeno:

»Pomočnik lovca« navaja: »Včeraj zvečer na 30 m (to razdaljo sta ponovno izmerila dva moška) lisica obstreljena s 3,5 kalibrsko šibrovko, a je odšla skoraj 1 km daleč v sosednji revir. Ste kaj takega že doživeli? Jaz sem zagotovo dobro zadel, kar so dokazovali tudi vsi sledovi v snegu (= kri, deli organov in kosti, ki so s strelom izbiti iz telesa živali). Naslonil sem na streho avtomobila in streljal, zaradi česar sem prepričan, da sem dobro zadel. V snegu so bili dobro vidni obroči le nekaj šiber, ki niso zadele (kar je sicer zelo zanimiva slika). Pot (= kri) je bil napackan po celotni sledi približno vsakih nekaj metrov različno močno.«

»30.06spr« piše: »Pri našem pogonu je eden od strelcev z idealne razdalje za strel s šibrovko obstrelil lisico in ta se je takoj skotalila (= večkrat prevrnila). Mladi pes takoj na njo, a lisica je imela še nekaj proti temu, da bi se pustila aportirati (= da bi jo lovski pes odnesel). Mladi pes se je vrgel na lisico, tako da ni bilo več mogoče streljati. Tudi ta lisica se je močno potila (= krvavela) lahko smo ji sledili do brloga. Zaprli smo vse vhode in naslednji dan z vodnikom psov ponovno tja. Takrat nisem več bil zraven. A rezultat je bil: lisica je skočila (= pobegnila iz brloga). Strelci še niso bili pripravljani, vsi so bili mnenja, da je lisica že mrtva! Lisica je že drugič pobegnila.«

Mučenje živali pri lovu s pastmi

Javnost je slabo seznanjena, da je lov s pastmi v Nemčiji še vedno dovoljen. Pasti nastavljajo lisicam, jazbecem, kunam, rakunom, mačkam, zajcem in dihurjem. Te živali veljajo pri lovcih za »roparice«. Z lovom na te plenilce si lovci obetajo višje število pobojev pri »nizki divjadi« (zajci, kunci, fazani, jerebice).

V klasični lovski literaturi »Knjiga lova s pastmi« v predgovoru piše: »Lov s pastmi je napet. Kdor ga obvlada, bo poplačan z izrednimi vtisi tako pri »plenilcih«, kot pri »nizki divjadi« (*Hans-Joachim Borngräber, Anton Ganz und Andre Westerkamp: Das Fangjagdbuch. Büchenmacher-Verlag, 2001*).

Tako pasti, ki takoj ubijejo žival, kot pasti, ki ujamejo žival živo, povzročajo živalim neizmerno trpljenje. Pasti, ki naj bi takoj ubile žival povzročajo lisicam in drugim plenilcem, kot tudi psom in mačkam, dneve trajajoč smrtni boj. Če se ujame večja ali manjša žival, kot je predvideno za to past, udarna zapora živali ne zadene smrtno, jo le priščipne. Ali pa živali skušajo s tačko izbežati vabo. Nato zapora udari in noga je priščipnjena. Mnoge lisice in mačke tako dolgo vlečejo, da lahko pobegnejo z na pol odsekanimi okončinami. Lisičje samice, ki vedo, da jih v gnezdu čakajo lačni mladiči, si celo odgriznejo taco, da lahko pobegnejo.

Pri pasteh, ki ujamejo žival živo, ujete živali zajame panika, poškodujejo se, trpijo lakoto in žejo. Čeprav je predpisan reden nadzor pasti, številne živali umrejo v svoji paniki za srčno odpovedjo ali zaradi lakote in žeje. Živali, ki jih lovci najdejo v pasti žive, jih ustrelijo ali potolčejo.

Strašljive številke: tudi ljudje so žrtve lovcev

Iniciativa za odpravo lova že od leta 2001 dokumentira žrtve lova zaradi nesreč pri lovu in kaznivih dejanj z lovskim orožjem v Nemčiji. Leta 2016 je bilo najmanj 14 mrtvih zaradi lovcev in lovskega orožja. To je manj kot v preteklih letih: leta 2015 je bilo najmanj 23 mrtvih, 2014 je bilo 25 mrtvih in leta 2013 celo najmanj 40 mrtvih. Če beremo osmrtnice, ki so dokumentirane na internetni strani www.abschaffung-der-jagd.de, nam takoj

pade v oči, da gre manj za klasične lovske nesreče («Lovec je zamenjal lovca za divjega prašiča»), temveč gre predvsem za oborožena dejanja v medsebojnih odnosih («Lovec ustrelil svojo ženo», «Lovec ustrelil svojo življenjsko sopotnico in sebe», «Ustreljena bivša žena», Lovec ustrelil tekmeča in samega sebe», «Oborožen spor v lovski družini»).

Pri nesrečah pri lovu in kaznivih dejanjih z lovskim orožjem brez smrtnega izida, poleg klasičnih nesreč pri lovu («Lovec ustrelil lovca pri lovu na lisice», «Lovec se je ustrelil v nogo») srhljivo narašča število poročil o ogrožanju neudeleženih. Poročila kot »Strelji na sprehajališču«, »Oboroženi lovec v kopališču«, »Deček se je ujel v past za lisice«, »Lovec je ustrelil soseda« močno odmevajo v medijih.

Ravno pri lovih v času žetve (večje število lovcev obkoli polje, da med žetvijo strelja na bežeče živali) ter pri pogonu in prigonu je vedno več avtomobilskih nesreč zaradi živali, ki bežijo pred lovci. Razen tega pogosto prihaja do nevarnih zadetkov v hiše in avtomobile: »Avtomobil zadet z izstrelki pri pogonu«, »Pogon – voznica smrtno nevarno poškodovana«, »Krogla je zadela delavnico«, »Lov na divje prašiče: strelji na terasi«, »Lov na divje prašiče: strel zadel v hišo«. Letno je na kmetijskih zadrugah čez 800 lovskih nesreč. Smrtne drame v medsebojnih odnosih, povzročene z lovskim orožjem (Lovec ustrelil ženo ali ustrelil soseda), ne štejejo kot lovske nesreče, temveč kot kaznivo dejanje. Statistiki o mrtvih in poškodovanih pri lovu ali z lovskim orožjem ne vodijo niti lovska združenja, niti državne oblasti, niti državni statistični uradi. Lovci merijo le število ubitih živali, ne pa človeških žrtev njihovega krvavega hobija (*Iniciativa za odpravo lova www.abschaffung-der-jagd.de/menschenalsjaegeropfer/index.html*).

Dejstva proti lovu

Lov:

»Sovražnik živalskih vrst št. 2«

Prihodnost živalskih vrst je na visoki stopnji ogroženosti. Mnoge rastlinske in živalske vrste, ki so bile prej samoumevne, so dandanes redke ali pa so povsem izginile. Tako velja okrog polovica srednjeevropskih vrst za ogrožene. Rdeči sezname ogroženih vrst so iz leta v leto daljši. Iz njih je razvidno, da je bilo varstvo vrst v zadnjih 30 letih v veliki meri brezuspešno – kljub velikim prizadevanjem naravovarstvenikov in zaščitnikov živali.

Priznani profesor ekologije in evolucijske biologije, prof. Josef Reichholf, ki je predaval na obeh univerzah v Münchnu in dolga leta vodil Oddelek za vretenčarje Državne zoološke zbirke v Münchnu, je prišel pri svojih dolgotrajnih raziskavah do zaključka, da je lov – takoj za industrijskim kmetovanjem – »sovražnik vrst številka 2«. Znanstvenik v zvezi s tem opozarja, da se v bogato naseljenem mestu Berlin nahaja

največja raznolikost živalskih vrst. V Berlinu se živali počutijo kot doma, svobodne v naravi pa so zaradi močnega pritiska lova že popolnoma ali delno izginile. To velja tudi za druga vlemesta v Nemčiji, kot so na primer München, Hamburg ali Köln (*Josef H. Reichholf: Zukunft der Arten-Neue Ökologische Überraschungen. Verlag C.H.Beck, München, 2005*).

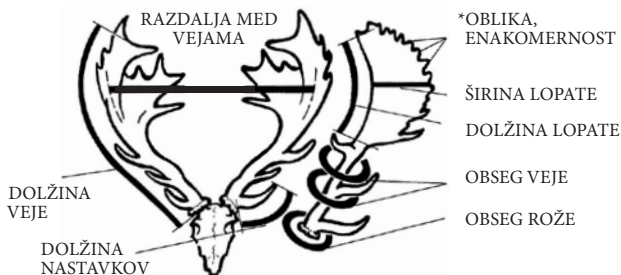

»Toda lovci vendar gojijo živali ...«

Zelo razširjen argument, ki zagovarja nujnost lova je izjava: »Toda lovci gojijo živali in naravo ...« Pojem gojenje je doslej v javnosti napačno ocenjen – običajno menimo, da pomeni »gojenje« »krmljenje in skrb« za živali. V resnici gojijo lovci živali le za to, da jih lahko kasneje postrelijo: nosilci trofej srnjakov in jelenov ali kapitalnih divjih merjascev. Kapitalno rogovje razstavljajo na razstavah trofej in je po določenih kriterijih ocenjeno in nagrajeno.

»Pomemben vzrok za to, je prav gotovo kult trofeje (nemško znak zmage), ki ga je razširil Göring, lovski mojster iz časa Nemškega rajha, in je še vedno na tako imenovanih razstavah trofej ocenjen in nagrajen«, razlaga Dag Frommhold, avtor mnogih knjig, kritičnih do lova (*Dag Frommhold: Informationen zur Jagd – Fakten und Hintergründe*).

OCENJEVANJE ROGOVJA NA OCENO VPLIVAJO:

*ŠTEVILO KONČIČEV LOPATE, TEŽA ROGOVJE, BARVA, MOČ

Današnji zvezni lovski zakon v osnovi temelji še do danes na zakonih iz časa Nemškega rajha iz leta 1934. Lovski zakon iz časa Nemškega rajha so osnovali lovci, uveljavil pa ga je Hitlerjev lovski mojster Hermann Göring. Še današnja predpisana razstava trofej, ki jo lovci opisujejo kot »razstavo gojišč«, izvira iz lovskega zakona iz časa Nemškega rajha.

Živali, ki ne dosežejo »gojiščenega cilja« so »odvzete« iz narave kot »gojiščni odstrel«. Za »gojiščni odstrel« so namenjene živali »s slabo razvitim rogovjem, ki ni dovolj dobro za razstavo, telesno šibke živali z le nakazano zadebelitvijo na mestu rogovja ali slabo razvitim rogovjem.« (*Jäger zeitschrift Unsere Jagd 9/2001*)

Kot »gojišče za nizke divjadi« (zajci, jerebice, fazani itd.) opisujejo lovci masovni odstrel lisic: za lovce je lisica osovraženi plenilec, ki jim dela konkurenco. In tako najprej odstrelijo lisico in nato še zajce, jerebice in fazane.

Ali lovec varuje pred steklino in lisičjo trakuljavostjo?

Lisice se v Nemčiji lovijo celoletno in nimajo nobenega lovopusta. Ker pa je lisičje meso neužitno in krzno ne gre dobro v prodajo, njihova trupla takoj uničijo v posebnih uničevalnicah živalskih trupel. Pred javnostjo lovci ta neusmiljen lov na lisice zagovarjajo z dvema argumentoma: kot domnevno nujen ukrep za varovanje prebivalstva pred steklino in pred lisičjo trakuljavostjo.

Zanka te trditve pa je v naslednjem: zadnjo kugo so v Nemčiji zabeležili po navedbi Inštituta Robert Koch (RKI) leta 2006, torej pred več kot 10-mi leti. Po mednarodnih kriterijih Svetovne organizacije za zdravje živali OIE v Nemčiji uradno ni več kuge od leta 2008. Že leta raziskovalci opozarjajo, da je strah pred lisičjo trakuljavostjo pretiran. V Nemčiji ni dokumentiran niti en samcat primer okužbe preko gozdnih sadežev. »Da bi se okužili z lisičjo trakuljo na ta način, lahko kar dokončno pospravimo med legende,« je poročala revija Welt der Wunder (Svet čudežev, 18.6.2012), sklicujoč se na izjavo

zdravnikov Univerzitetne klinike v Ulmu in Univerze v Würzburgu, ki so preklicali to nevarnost.

Ena od raziskav znanstvenega centra Wehenstephan Tehnične univerze v Münchnu je dokazala, da je lahko z doslednim nastavljanjem vab, z zdravili proti trakuljavosti stopnja infekcij trajno znižana na minimum. Pri projektu v okrožju Starnberg je stopnja obolezlosti v nekaj letih padla pod 3 procen-te (*Izjava za tisk znanstvenega centra Weihenstephan TU München, januar 2010*).

Tudi steklina je bila v Nemčiji premagana z nastavljanjem vab za cepljenje proti steklini, ne pa z odstrelom lisic.

Ko se je razvedelo, da v Nemčiji že davno ni več stekline, se nadaljuje masovni odstrel lisic z utemeljitvijo o domnevnem zatiranju garjavosti. S kritičnim razmislekom se to stališče ne da potrditi, saj je garjavost redkejša kot je bilo domnevano in lisice z dobro konstitucijo lahko garje prebolijo. Ti lisičji zarodi so potem odporni proti ponovni infekciji z garjami. Razen tega se garjavost lisic ne prenaša na človeka ali domače živali.

Kje so resnični vzroki za lov na lisice?

Ker sta bili »steklina« in »lisičja trakuljavost« razkrinkani kot lovska zgodba – kateri so potem resnični vzroki za lov na lisice? Hitro pojasnilo nam o tem dajejo lovski časopisi in lovske »fore« na internetu. Govor je o naslednjih vzrokih »sle po zalezovanju in uplenjanju«, o »veselju lovca, ko vidi lisico, kako se prevrača po njegovem strelu s šibrovko«, »mik zimskega lova na lisice«, »lovski nagon«, »lovska vročica« in »užitek«, ki ga lovec doživi pri smrtnem strelu na lisico.

Drugače povedano, lisičji zarod se v področjih brez lova nikakor ne množi, kot navajajo lovci. Kompleksne socialne strukture, pri katerih je pri visoki gostoti populacije in majhnem pritisku lova manj lisičjega naraščaja, omejujejo stopnjo razmnoževanja. V normalnih pogojih samica povrže tri do pet mladičev. Na področjih, kjer so lisice močno ogrožene zaradi lova ali zaradi umiranja kot posledice epidemij, je rodnost močno povečana, lahko celo dvakratno. Na ta način se izgube hitro nadomestijo.

Lisice izpolnjujejo pomembno vlogo kot »zdravstvena policija«. Lovijo predvsem miši – kar je v korist poljedelstvu, pospravljajo mrhovino in plenijo večinoma bolne in poškodovane živali. Tako prispevajo k ohranjanju zdrave populacije živali. A lisica ni le »zdravstvena policija« v naravi, temveč prispeva tudi k varovanju gozdov, saj uničuje tudi gozdnega voluharja.

V sosednji državi Luksemburg je lov na lisice prepovedan od leta 2015

Luksemburška vlada je lov prepovedala že leta 2015. Po izjavah Camille Gira, državne tajnice na Ministrstvu za trajnostni razvoj, ni nobenih razlogov za spremembo obstoječega predpisa. »Zadovoljna sem z okoliščinami, da tudi kmetovalci in lovci nimajo

nobnih večjih težav s to prepovedjo,« izjavlja državna tajnica Gira (*Prepoved lova na lisice podaljšana za eno leto. Luxemburger Wort, 14.12.2016*).

Ko je bila leta 2015 prvič razglašena prepoved lova na lisice, je Luksemburška lovska zveza v svojih izjavah za javnost prikazala zastrašujoče scenarije o masovnem razmnoževanju lisic in o epidemijah divjadi. Nič od tega se ni zgodilo.

Prognoze lovcev so bile ovržene: ni prišlo niti do masovnega razmnoževanja niti do epidemij divjadi

Leta 2016 so v Luksemburgu preiskali 150 mrtvih lisic, najdenih na robu cestišča, glede možnih bolezni. Le pri tretjini je bila dokazana okuženost z lisičjo trakuljo. To je absolutna evropska norma, izjavlja državna tajnica Gira. Infekcije s steklino niso našli pri nobeni od teh živali.

Pogled na področja dolgoletne prepovedi lova na lisice dokazuje, da prepoved lova v nobenem oziru ni vplivala na ekološko ravnotežje. Tako bodisi na področjih severne Nizozemske, področjih brez lova v švicarskem kantonu Genf, v narodnih parkih Berchtesgaden in Bavarski gozd ali v področjih prepovedi lova na lisice v velikih lovskih revirjih po celotni Evropi: na vseh naštetih področjih ni prišlo niti do masovnega razmnoževanja lisic niti do povečanja epidemij pri divjadi.

Zaradi lova so ptice v naravi neprestano na begu pred človekom

Medtem ko race in gosi v mestnem vodovju brez velike bojazni dovolijo človeku, da jih opazuje in jim je za gnezdenje dovolj otoček v ribniku ali obrežje, ki ni direktno dostopno ljudem, se v naravi takoj poženejo v beg.

Zoolog in ornitolog prof. dr. Josef H. Reichholf razlaga: »Vzrok temu, da vodne ptice tako občutljivo reagirajo na motnje, je lov. Ne le, da določene vrste postanejo plašne, plašne so tudi tiste, ki so zaščitene. Te ne morejo vedeti, komu so namenjeni streli, ki izzovejo paniko.« (*Josef H. Reichholf: Ornis-Das Leben der Vögel. Založba C.H.Beck, 2014. str.77*)

»Z lovom vsiljena plašnost je glavni problem za skoraj vse večje in velike ptice,« pravi ornitolog. Opozarja, da so v Evropi razmere med lovno sezo-

no postopoma podobne tistim ob Sredozemskem morju »kjer so takšne razmere, kot da bi izbruhnila vojna, ko se lovci odpravijo na jesenski lov – in uničijo tudi veliko zaščitene ptice. Dobro racam, ki so ostale v varnem zavetju mest, a že nekaj kilometrov izven mest, jih lahko zadenejo smrtonosne šibre«.

V današnjem času je lov le še gola zabava lovcev. »LOV NI NUJNOST. Tam, kjer ptice povzročajo gospodarsko škodo, kot recimo škorci v vinogradih, lov ničesar ne prispeva k uravnavanju njihovega števila.« (a.a.O., str. 78/79)

Zaradi stalnega bega porabijo živali veliko energije in zaloge moči, ki jim potem manjka pri vzreji mladičev, pri selitvah in predvsem pozimi. Zaradi tega so na primer divje gosi odvisne od večje količine hrane in tako se poveča tudi škoda na poljih.

S povečanim odstrelom divjih prašičev se poveča tudi njihovo razmnoževanje

Že leta beremo v vseh časopisih o »poplavi divjih prašičev«, celo o »nadlogi divjih prašičev«. A čeprav v Nemčiji odstrelijo toliko divjih prašičev kot še nikoli doslej, število divjih prašičev narašča od pričetka beleženja v tridesetih letih preteklega stoletja. Je reševanje »problema divjih prašičev« v tem, da se ustrelj še večje število teh živali? Ali je problem ravno v intenzivnem lovu na divje prašiče?

Da lov na divje prašiče ne more trajno regulirati njihovega števila, že dolgo odkrito priznava največji lovski časopis Divjad in pes: »Ali so lovci sploh sposobni trajno regulirati število divjih merjascev?« ter hkrati postavljajo vprašanje in odgovor. »Če pogledamo rezultate, ves trud v preteklih le-

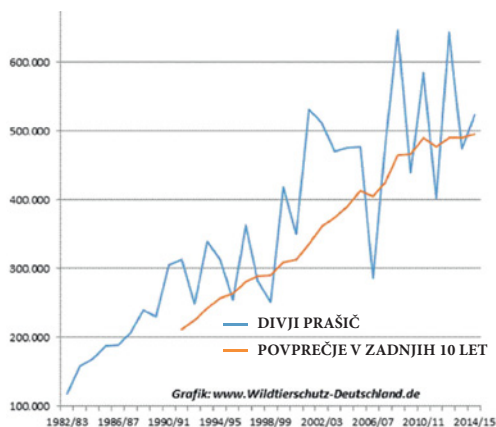
tih ni prinesel nobenega uspeha. Divji prašiči se dalje nezadržno razmnožujejo.« (WILD UND HUND, 9/2014)

Do konca leta 1980 je bilo skupno število divjih prašičev 550.000. V lovnem letu 2014/2015 je bilo samo v Nemčiji pobitih 520.623 divjih prašičev. »Na podlagi tega števila je jasno, da števila divjih prašičev z lovskimi sredstvi očitno ne moremo trajno regulirati,« piše v časopisu Divjad in pes 9/2014. Bolj jasno ne more biti lastno priznanje lovcev: lov ne more regulirati divjih prašičev.

Celo nasprotno: lov vodi do ne-nadzorovanega razmnoževanja divjih prašičev. Zveni paradoksalno, a več kot je lova na divje prašiče, močnejše se razmnožujejo. Na to medsebojno zvezo opozarja vedno več znanstvenikov.

Priznani zoolog, prof. dr. Josef H. Reichholf, ki je predaval na Tehnični univerzi Univerze Ludwig Maximilian v Münchnu in je bil vodja Oddelka Vretenčarji, zoološke državne zbirke v Münchnu, navaja svoje odkritje: Lov ne regulira. Ustvarja nadštevilske in zatirane populacije.« (Predavanje prof. dr. Reichholfa 15.10.2013 na Univerzi v Baslu. www.jagdreguliertnicht.ch)

POSTRELJENI DIVJI PRAŠIČI V NEMČIJI

V eni od francoskih dolgoročnih raziskav so prišli do naslednjega rezultata: intenziven lov vodi v izrazito povečanje razmnoževanja in stimulira plodnost divjih prašičev. Znanstveniki iz kroga Sabine Servanty so v časovnem obdobju 22 let primerjali povečanje števila divjih prašičev v gozdnem območju departmaja Haute Marne, v katerem se je izvajal intenziven lov na divje prašiče, z območjem manj intenzivnega lova v Pirenejih. Rezultat je bil objavljen v priznanem *Journal of Animal Ecology*: Če vlada močan pritisk lova, je plodnost pri divjih prašičih občutno večja kot v področjih, v katerih lova skoraj ni.

Pri intenzivnem lovu nastopi tudi spolna zrelost pri divjih prašičih občutno bolj zgodaj – pred koncem prvega leta starosti – tako da so mladice že v prvem letu breje. Tudi povprečna teža prvič brejih samic divjega prašiča je pri večjem pritisku lova manjša. Na področjih z manj lova je razmnoževanje divjih prašičev občutno manjše, spolna zrelost samic nastopi pozneje in šele pri večji povprečni teži (*Servanty et alii, Journal of Animal Ecology, 2009*).

Narava je v bistvu izredno dobro poskrbela za uravnavanje ravnotežja. Izkušene vodilne samice divjega prašiča skrbijo za red v čredi in za kontrolo rojstev. Hormoni vodilnih samic določajo pripravljenost na plojenje vseh samic v skupini in preprečujejo oplojevanje premladih samic. Če manjkajo vodilne samice, ker so usmrčene pri lovu, se red poruši. Socialna struktura je uničena, živali se nekontrolirano razmnožujejo.

Vzreja »poplave« divjih prašičev

Vedno znova se opozarja, da vodi povečano pridelovanje koruze z višjo energetsko vrednostjo k povečanemu razmnoževanju divjih prašičev. Ravno koruza s svojo visoko vsebnostjo škroba pospešuje plodnost pri divjih prašičih.

Medtem ko je bilo v Nemčiji leta 1960 posajenih s koruso 56.000 hektarjev, je bilo leta 2016 celih 2,6 milijonov hektarjev. Od tega služi 1,7 milijonov hektarjev za proizvodnjo hrane za masovno vzrejo živali in okoli 0,9 milijonov hektarjev za proizvodnjo bio plina. Monokulture koruze na velikih površinah imajo hude posledice na raznolikost vrst. Ali so tudi odločilen razlog za razmnoževanje divjih prašičev?

Na podlagi statistik divji prašiči na poljih pojedjo manj kot 1 procent pridelka koruze. Škodo na poljih s koruso povzročajo predvsem s teptanjem teh polj. A ker je koruza na razpolago le nekaj mesecev na leto, znosijo lovci celoletno velike količine koruze v gozdove za vabo. Tovrstna koruza je na razpolago živalim tudi v času od novembra do januarja, torej v času, pomembnem za reprodukcijo, v času parjenja. Raziskave ustanove za gozdno ekologijo in upravljanja z gozdovi Rheinland-Pfalz navajajo, da dodatno hranjenje ravno pri mladih samicah zvišuje spolno zrelost s 30 procentov na 70 procentov, kar odločilno vpliva na skupno povečanje populacije, saj je v čredi velik del ravno teh mladice (*Schwarzwild: Kirrmais versus Feldmais. Forschungsanstalt für Waldökologie und Forstwirtschaft, Rheinland-Pfalz. Stand, 2.3.2010*).

NABU – strokovnjak na področju lova Michael Hug že več kot 15 let kritično opozarja, da »vzrejamo divje prašiče kot domačega prašiča« (*Reform der Jagd, NABU 2002*). Z opazovalnice za razi-

skavo divjadi Aulendorf so poročali, da v Baden-Württembergu za enega ubitega divjega prašiča porabijo povprečno 136 kilogramov (!) koruze (*Rezultati ankete o gospodarjenju z divjimi prašiči. Wildforschungsstelle Aulendorf, 4/2001*).

Do danes se pri tem načinu ni nič spremenilo: na Bavarskem so, na podlagi analize krmljenja s koruzo kot vabe leta 2014, vložili 100 kilogramov koruze v enega pobitega divjega prašiča (*Brennpunkt Schwarzwild. Abschlussbericht im Auftrag der Bayerischen Landesanstalt für Wald und Forstwirtschaft, 2014*).

»Krmljenje s koruzo kot vabo producira divje prašiče«, je naslov članka v Rheinische Bauernzeitung, avtorja dr. Helmuta Stadtfelda, predsednika povesovalnega telesa za varstvo živali v Rheinland-Pfalzu. Piše: »Krmljenje s koruzo kot vabo namreč pomeni predvsem, da je v mnogih revirjih miza za naše divje prašiče bogato pogrnjena vse leto. Ponudba hrane pa je po drugi strani, kot nam je znano, bistveni faktor za razvoj populacije divjih živali.« Predsednik te organizacije za varstvo živali zahteva prepoved nastavljanja vab s koruzo (*Dr. Helmut Stadtfeld: Vabe s koruzo producirajo divje prašiče. Rheinische Bauernzeitung, 19.01.2013*).

»Ogromne črede divjih prašičev so v veliki meri problem, ki ga ustvarjamo sami,« je priznala Elisabeth Emmert, predsednica Ekološkega lovskega združenja. Večanje števila divjih prašičev je bilo že dolgo dobrodošlo pri lovcih, ki imajo revirje v zakupu. Velike količine hrane so bile v desetletjih prinesene v gozdove. »Če imamo vedno veliko divjih prašičev za streljati, je seveda nekaj lepega.« (*Schweine im Schlaraffenland. DIE ZEIT 13/2009*)

Ali lovci varujejo gozd pred srnami?

Ko lovci zagovarjajo svoj krvavi hobi pred javnostjo, rišejo srhljive scenarije o škodi v gozdovih zaradi objedanja divjadi. Pri tem pa je nenavadno, da se srne in jeleni sploh ne pojavljajo v poročilih zvezne vlade o škodi v gozdu – kot vzrok za škodo v gozdu se omenjajo onesnaženje zraka in kislila tla zaradi

visokih vrednosti nitratov, ki jih povzroča industrijsko kmetovanje (predvsem masovna živinoreja s svojimi emisijami amonijaka).

Ali torej drži, da morajo lovci ščititi gozd pred srnami? Zoolog prof. dr. Reichholf opozarja, da velik pritisk lova povečuje prilagodljivost, mobilnost in plašnost srn: »Nenehen močan pritisk lova na približno milijon ustreljenih srn na leto ni uravnal števila srn na zeleno raven, temveč je povečal njihovo produktivnost.« To pomeni: večji je odstrel srn, večje je njihovo razmnoževanje (*»Vranje črna inteligenca – Kaj se lahko naučimo od vran.« Rabevschwarze Intelligenz – Was wir von Krähen lernen können, 2009*).

Prof. Reichholf ugotavlja, da iz ekoloških razlogov lov v kulturni pokrajini ni potreben. »Lovska strast ni po naročilu družbe in tudi ne more biti. Kate-rokoli vrsto živali »držati na kratko« utemeljuje edino zahteva kmetijstva in gozdarstva.« Prof. Reichholf dokazuje, da bi bila škoda divjadi v kmetijstvu in gozdarstvu manjša »če divjad ne bi bila tako plašna in če bi bilo v gozdovih in poljih dovoljenih več plenilcev, naravnih sovražnikov divjadi.« (*Josef H. Reichholf: Warum Jagd? Folgen des Jagdes Für Menschen, Tiere, Pflanzen und Landschaften. TIERethik 2/2013*)

Lovci držijo število divjadi na visoki ravni

V resnici pa lovci želijo obdržati visoko število srn z namenom, da imajo dovolj srn za streljanje, kar dokazuje tudi naslednje dejstvo: takoj, ko se v nekem revirju pojavijo risi in volkovi, že pričinja lovski lobi na veliko objavljati v občilih: »Ali bodo risi do zadnjega požrli živali v gozdu?« (*topargar*, 20.2.2015) V Lausitzu tarnajo lovci: »Število srnjadi in divjih prašičev se je močno zmanjšalo, jelenjadi skorajda ni več.« (*Der Wolf – von Scheu keine Spur, Lausitzer Rundschau*, 24.2.2017)

Zaradi tega je zelo težko dati lovišča v najem. Argument, da srne povzročajo veliko škodo, služi lovcem le za pretvezo, da lahko uveljavljajo daljša lovna obdobja ali višje odstrelne kvote.

Krivec za škodo, ki jo povzroči divjad je lov

Namesto da bi preprečeval škodo ki jo naredi divjad, povzročča lov ravno nasprotno. Srne so že po svoji naravi prebivalci travnikov in gozdnega roba. Šele lov preganja živali v notranjost gozda, kjer ne najdejo nobenih trav in zeli, potrebnih za svoje preživetje, zato jim ne preostane nič drugega, kot da se prehranjujejo z brsti. Zaradi lova so živali preplašene, kar povečuje njihovo potrebo po hrani in pogosto povečuje škodo.

Gosto naseljeni kanton Genf (prepoved lova od 1974) in švicarski narodni park (prepoved lova od 1914) dokazujeta, da niti v poselitvenem prostoru človeka niti v zaščitениh naravnih področjih nadzor stanja divjadi s pomočjo lova ni potreben.

Zelo poučne študije: jeleni pomlajujejo gozd

Jeleni prispevajo k pomladitvi gozda in k raznolikosti vrst. Na stezah, kjer se giblje divjad, namreč raste trideset krat več drevesnih kalčkov. To je izid dveh študij Zveznih raziskovalnih zavodov za gozdove, sneg in pokrajino v Birnensdorfu, ki sta bili izvedeni v Švicarskem Narodnem parku. V Švicarskem Narodnem parku od leta 1914 ni več lova.

Študija št.1: raznolikost vrst se poveča

Prva študija »Parkljasta divjad in vegetacija v Švicarskem Narodnem parku od leta 1917 do 1997 in vpliv divjadi na botanično raznolikost subalpskih pašnikov« je prišla do naslednjih rezultatov: Čeprav je od 20. stoletja zaradi prepovedi lova v Nacionalnem parku prišlo do velikega povečanja populacije jelenov, bi dandanes količina hrane v Nacionalnem parku zadoščala teoretično za pet do desetkratno število današnje populacije. Na stalnih pašnikih, ki jih jeleni intenzivno uporabljajo, se je število rastlinskih vrst v opazovanih 50 do 80 letih močno povečalo. Nasprotno pa se je zmanjšala raznolikost

rastlinskih vrst na pašnikih, ki so manj popaseni. Kljub rastočemu številu rdeče divjadi zaradi prepovedi lova se je prejšnja škoda med leti 1955 in 1975 zopet popolnoma zarastla.

Študija št.2: Trideset krat več drevesnih kalčkov ob poteh divjadi

Druga študija o »Pomenu parkljaste divjadi za življenjski prostor Nacionalnega parka oziroma za količino hrane in za pomlajevanje gozda« prikazuje, da se je kljub povečani populaciji jelenov število dreves na 100 kvadratnih metrov močno povečalo in prav tako 150 cm visokih dreves, ki jih ni prizadejal objed. Na pogosto uporabljenih poteh divjadi je bilo najdenih na kvadratni meter povprečno osem krat več kalčkov kot na zapuščenih poteh divjadi in okrog trideset krat več kot izven poti divjadi. Pomlajanje in širjenje gozda današnja gostota populacije jelenov v Nacionalnem parku prej pospešuje kot pa ovira. To potrjujejo tudi primerjave starih fotografij iz zraka in dolgoročne raziskave na površinah trajnega opazovanja. Te raziskave prikazujejo, da se je gozd, kljub relativno velikemu številu jelenjadi v zadnjih desetletjih na različnih mestih celo uspešno razširil na nekdanje pašnike (*Dr. Hans Hertel, Über Sinn und Unsinn des Jagens. The Journal of Natural Science 5/2000*).

Znanstveniki: Brez lova narava in živali najdejo ravnotežje

Vedno več biologov, zoologov in ekologov pride do znanstveno utemeljenih mnenj, da lov ne more uravnavati števila divjadi. Divjad že po naravi razpolaga z različnimi mehanizmi za uravnavanje prirastka populacije, ki jih uravnavajo socialne strukture, hormoni in feromoni kot tudi ponudba hrane. Če grozi hiperpopulacija, se zniža število rojstev.

Hiperpopulacije nastajajo takrat, ko je razmnoževanje določenih vrst, kot so srne in jeleni, povečano zaradi »ograd« in krmljenja s strani lovcev. Razen tega vodi neprestani lov do tega, da se določene vrste živali, kot so divji prašiči in srne, veliko močneje razmnožujejo, da nadomestijo izgube, medtem ko so druge vrste vedno redkejšje.

Evolucijski biolog in ekolog prof. dr. Reichholf razlaga to povezavo v *Süddeutsche Zeitung*: če so v nekem področju pobite mnoge živali, imajo preostale živali veliko več hrane na razpolago. Živali, ki preživijo zimo okrepljene, se spomladi predčasno in številčneje razmnožujejo. »Konkurenca je pozimi manjša, možnosti spomladi večja,« pravi Reichholf. Z lovom bodo vrste živali, ki so redke, še redkejša in tiste, ki so pogoste, še pogostejše (*Streit um die Jagd* – »Zadovoljevanje sle po ubijanju«, *Süddeutsche Zeitung*, 17.5.2010).

Tudi zoolog Regnar Kinzelbach z Univerze Rostock je prepričan: »Lov je odveč. Če ga ukinemo, se število živali samo uravnava.« Srne, ki so bile prej dnevno aktivne živali so zaradi lova postale plašne, nočno aktivne prebivalke gozda. »Če srn ne bi lovili, se tudi ne bi tako zadrževale v gozdu in tam vse pohrustale,« argumentira zoolog.

Problem je tudi masivno krmljenje s strani lovcev. »Lovci si v naših gozdovih vzrejajo ogromno število rdeče divjadi in srn samo zato, da jih lahko potem odstrelijo,« izjavlja Kinzelbach. In prihaja do zaključka: »V bistvu služi lov le zabavi lovcem in njihovem zadovoljevanju sle po ubijanju.« (*Streit um die Jagd* – »Befriedigung der Mordlust«, *Süddeutsche Zeitung*, 17.5.2010)

Italijanski zoolog prof. Carlo Consiglio je že leta 2001 v svoji zelo odmevni znanstveni publikaciji »O nesmiselnosti lova« na 23 straneh, opremljenih s številnimi tabelami, fotografijami in razlagami dokazal, da ni niti najmanjše-

ga znanstvenega opravičila za lov (*Carlo Consiglio: O nesmiselnosti lova. Založba Zweitausendundeins, 2001*).

Da je narava možna brez lova, kažejo izkušnje v Švicarskem Nacionalnem parku, kjer že od leta 1914 ni lova, ali v Švicarskem kantonu Genf, v katerem je že od leta 1974 prepovedan lov, kar je odločilo ljudstvo. Tudi v Italiji so vsi obširni Nacionalni parki že desetletja brez lova, na primer Gran Paradiso (že od leta 1922 brez lova) ali Nacionalni park Belluno v Dolomitih (od leta 1990 brez lova). Tudi na grškem otoku Tilos je lov od leta 1993 prepovedan. Povsod izkušnje kažejo, da je stalež živali izpostavljen naravnim nihanjem in se nikoli pretirano ne poveča.

Še nekaj se opaža na področjih brez lova: živali ne kažejo nobene plašnosti do človeka in dovolijo, da jih opazuje pri belem dnevu z nekaj metrske razdalje. Nasprotno pa v Nemčiji panično pobegne vsak zajec, vsaka srna, vsaki divji prašič, če vidi ali zavoha človeka na razdalji nekaj sto metrov. Živali vedo: človek je enako lovec, lovec je enako sovražnik.

Prof. Reichholf je na to opozarjal v intervjuju za SPIEGEL: Brez lovstva bi se staleži divjadi na naravni način zmanjšali in redke vrste, kot na primer poljski zajec, bi pridobile na številu. In: »Divjad bi postala v conah brez lova manj plašna. Ljudje bi lahko zopet iz neposredne bližine opazovali naš domači živalski svet.« (*»Relikt iz časa fevdalizma« – Münchenski zoolog Josef Reichholf, über die ökologischen Vorteile jagdfreie Gebiete. SPIEGEL 27/2912*)

Območja miru bi lahko zmanjšala tako zastrašujoče škode po divjadi: »Manj kot je pritiska lova in več kot je območij miru, manjša je izraba energije. Torej je manjša potreba po hrani, ker divjadi ni treba prehoditi velikih razdalj. Kar poje, dobi v večji meri v območju miru. Zaradi tega so površine, ki mejijo na območja miru prej razbremenjena kot obremenjena zaradi divjadi.« (*Josef Reichholf in BR-Sendung »Unser Land«, 16.11.2012*)

Zakaj pravzaprav lovci lovijo?

»Zakaj lovimo?« Odgovori urednice lovskega časopisa

Na vprašanje »Zakaj lovimo?« odgovarja urednica v Editorialu, lovski publikaciji, Silke Böhm: »Zakaj pravzaprav potrebujemo za vse – tudi za lov – trdne in neovrgljive obrazložitve? Zakaj se ne smemo enostavno prepustiti svojim občutkom? Vsaj enkrat narediti to, kar človeku dobro dene. Brez usmerjanja, brez razlage, enostavno slediti svojim čustvom, intuiciji, instinktom?« Omenjena urednica ne more z besedami razložiti številnih emocij, ki jih občuti pri lovu.

»Nekateri opisujejo lov kot spodbudo, nekateri govorijo o velikem notranjemu zadovoljstvu. Občutki pri lovu so ravno tako subjektivni kot v ljubezni. Zakaj enostavno ne uživamo, ne da bi se morali neprestano opravičevati?«

Racionalni vzroki, s katerimi lovci opravičujejo lov, češ da je le ta potreben, so očitno le izgovori. Kot navaja lovka: »O smrti, povezani z uplenitvijo, se raje molči. Zato lovci iščejo utemeljitve v pojmih kot so trajnost, zaščita in varstvo narave. Sla po lovu se v javnosti rada potisne v ozadje. Zakaj bi morali zatajiti veselje, ki nam tako dobro dene in iz nas dela to, kar smo – ljudje.«
(*Silke Böhm, Editorial Wild und Hund 22/2012*)

Lov kot »svetovna kulturna dediščina«?

Glavni urednik publikacije »Wild und Hund« Heiko Hornung, naslavlja svoj Editorial v izdaji 3/2016 z »Dediščina človeštva«. Med drugim piše: »Biti človek, pomeni biti lovec.« In dalje:

»Kdor meni, da bi moral biti današnji človek na višji civilizacijski in kulturni stopnji in bi se moral svoji lovski dediščini, ki ga naredi za duhovno višje razvito bitje, odreči, več ne smatra človeka kot del narave. Napačna razlaga in zanikanje lovske dediščine je zadnja žalostna zmaga človeka nad naravo. Iz tega razloga je že skrajni čas, da se lov, tako kot sokolarstvo, proglasi za nematerialno svetovno kulturno dediščino.« (*Heiko Hornung in Wild und Hund, Editorial Ausgabe 3/2016*)

Toda kaj je ta tako imenovana »lovska dediščina«, s katero se človek počuti kot »del narave« in katere naj ne bi smel zatajiti? Po besedah urednika nima nobene zveze z »višjo stopnjo kulture in civilizacije« in človekom kot »duhovno višje razvitim bitjem«. Dozdevno ima korenine v nižjih oblikah, arhaičnih nagonih.

Seveda je bil človek lovec že v kameni dobi. A ljudje se že od kamene dobe dalje vojskujejo, pobijajo, mučijo, posiljujejo. Pod »kulturno dediščino« razumemo na splošno višje pridobitve, to so umetnost, glasba ali gledališče.

Lovec in novinar: »Lovim, torej sem.«

Lovec in novinar Eckard Fuhr se preiskua v reviji ZEIT kot filozof, pri čemer spreminja filozofsko trditev »Mislim, torej sem«:

»Če bi mi šlo le za sprostitev v naravi, bi igral golf. A golf je zame največji nesmisel. Nasprotno pa je lov smiseln. Lov ni nobena postranska stvar, temveč glavna. »Lovim, torej sem.«

Na vprašanje, čemu lovi, odgovarja: **»In seveda, priznam, lov je razburljiv. Upleniti živo žival je nekaj drugega, kot s sekiro spremeniti staro kokoš v surovino za kurjo juhico. Še po mnogih letih se moram boriti z lovsko vročico. Frekvenca utripa in stopnja adrenalina naraščata, ko se pokaže lovna divjad. Streljanje zahteva obvladovanje samega sebe. Ko potem najdem mrtvo srno, me zajame neprimerljivi občutek notranjega zadovoljstva. No, primerljiv je: po uspešnem lovu se počutiš kot po dobrem seksu ali kot po pisanju dobrega teksta, ki ga smatraš za uspelega.«** (*Ekard Fuhr: Jagd - Hat der einen Schluss? ZEIT Magazin 48/2010*)

Drugi ljudje gredo na bungee-jumping, da dvigujejo svoj adrenalin, a zato ni treba nikomur trpeti in umreti. In »nujnost« lova za naravo, za gozd ali za skupnost ne izhaja iz tega.

O sli po ubijanju

Pod naslovom »Nova razmišljanja o sli in o razliki med doživeti in ubiti« govori prof. de. Gerd Rohmann in o »sli po uplenitvi...« in o strelu (doživetje v aktu strela in uboja):

»Kajti v tem, da ubijemo divjad, ki je del narave in pri tem doživimo izredni učinek sle, se empirično izkaže, da smo v svoji notranjosti doživeli nekaj posebnega... Z lovom je enako kot z ljubeznijo: erotično doživetje je na poti do vrhunca. Cilj namreč ni hiter zaključek, temveč v prizadevanju in doživetju ter dosegu skupnega trajnega vrhunca ...«

Emocionalni vrhunec svojega lova, »vzdraženje«, doživi lovec vedno takrat, ko izstreli smrtni strel (*Gerd Rohmann: Neue Gedanken zur Lust an der Lust zwischen Erleben und Erlegen. Vortrag bei der Jahrestagung 2004 forum Lebendige Jagdkultur e.V.*).

Seks se odvija na splošno z obojestransko privolitvijo udeležениh. Drugače gre za posilstvo, kar je kaznivo. Primerjava med lovom in seksom je v bistvu znatno na šepavih tleh.

»Lovec ljubi naravo tako kot posiljevalec svojo žrtev,« je napisala Karin Hutter že leta 1988 v svoji knjigi »Srna ima oči kot šestnajstletna deklica« (*Karin Hutter: Ein Reh hat Augen wie ein sechzehnjähriges Mädchen. Das Antijagdbuch. Freiburg im Breisgau, 1988*).

Lovec priznava: »Na lov gremo zato, ker nam daje užitek in veselje.«

Lovec in odvetnik Dr. Florian Asche v svoji knjigi »Lov, seks in jesti živali: veselje v arhaizmih« razčisti z aktualno utemeljitvijo lova: Lovec kot nadomestilo za velike zveri, lovec kot borec proti divjim prašičem in epidemijam, lovec kot naravovarstvenik in negovalec biotopov, varuh pravičnosti na pašnikih ... Lovec, ki bi navedel te razloge za lov, bi lagal, pravi odvetnik-lovec. In odkrito priznava:

»Mi ne lovimo zato, da bi vzpostavili ekološko ravnotežje. Lahko rečemo, da to ni sprožilen motiv naših naprežanj. Je le opravičevanje za naše nagone in želje, ki gredo veliko globlje kot je potreba po manjšanju škode zaradi divjih prašičev ali po ekološkem ravnotežju. Ta dva razloga določata le, kako lovimo, ne pa ali lovimo.«

Torej je motiv za lov »sla«. Vse druge razlage, s katerimi lovci opravičujejo svoj krvavi hobi, so le izgovori. Asche formulira lov z naslednjimi besedami:

»Vse preradi zamenjujemo razveseljive in pomembne spremljevalne pojave, ki naj bi opravičevala naše dejanja, z njihovimi resničnimi vzroki. Seks imamo zato, ker nam je sla in užitek. Na lov gremo zato, ker nam je sla in užitek.«

Lovec dr. Florian Asche se opredeljuje za arhaičnost: lovska sla je tako kot seksualna sla shranjena v naših plazilskih možganih in v limbičnem sistemu. Te nagone je treba izživeti, saj je to zelo pomembno za duševno zdravje. Medtem ko seks spada v našo vsakdanjost, obravnava moderni človek »smrt in

ubijanje« z neko »napetostjo,« se pritožuje Asche (*Florian Asche: Jagen, Sex und Tiere essen: Die Lust am Archaischen. Neumann-Neudamm, 2012*).

Pa se upravičeno vpraša vsak ne-lovec, če ubijanje živali za hobi nima prej negativnih kot pozitivnih posledic na duševno zdravje. Ali pa se vprašamo, ali duševno zdravje ni malo moteno, če sanjamo o tem, kakšen užitek je izživetje sle po ubijanju.

Znanstveni novinar Gerhard Staguhn je v svoji knjigi »Ljubezen do živali – enostranski odnos« že pred dvajsetimi leti ugotovil: »Če človek, razen lova, občuti mik pri ubijanju živali, ga psihologi uvrščajo v kategorijo duševno zelo motenih oseb.« (*Gerhard Staguhn: Tierliebe: Eine einseitige Beziehung. Cark Hanser, 1996*)

Deželni lovski mojster poziva lovce, naj priznajo svojo »lovsko strast«

Tirolski deželni lovski mojster Ernst Rudiger opisuje obrazložitve lovcev kot so uravnavanje staleža divjadi, preprečevanje škode v gozdu, varovanje narave, varovanje živali, oskrba z visoko vrednimi živili kot »hinavščino«:

»Mi lovci in lovke moramo pošteno in iskreno priznati, zaradi česa zapravljamo svoj denar in zakaj vlagamo toliko časa in dela v lov; namreč zato, da lovimo in izživimo svojo lovsko strast! Moramo tudi čisto odkrito priznati, kako mi sami ocenjujemo lov – kot pogled na življenje, kot poklicanost, kot strast, strast po zbiranju trofej, ali karkoli že, ne pa da se poslužujemo z nekim nepotrebnim 'opravičevanjem' z lažmi, katerim nihče več ne verjame.« (*Ernst Rudiger: Warum jagen wir? Jagd in Tirol, Mai 2013*)

Psihoanalitik in lovec priznava: »Lov daje prosto pot za zločine, za umore in za spolno slo.«

Morda lahko pomaga pri analizi lovske psihe že pokojni nevrolog in psihoanalitik dr. Paul Parin – prav tako navdušen lovec: v svoji knjigi »Lovska strast« brez olepšav opisuje svoja dognanja o sli, strasti, o lovski vročici:

»Že od svojih prvih lovskih pustolovščin vem: lov daje prosto pot za zločine, umore in za spolno slo, kjerkoli in kadarkoli se lovi.«

Lov je več kot dopustnica za ubijanje:

»Prepovedi ne veljajo več. Ko pišemo o lovu, moramo pisati o spolni sli in o grozovitosti in zločinu... Pravi lov ne poteka brez namere po ubijanju. Strastni lovci hočejo ubijati. Lov brez umora je pojem, ki samega sebe izloča ... In ker gre za strast, za pohlep, popolni užitek – torej za vročico – gre v tej knjigi za seks in kriminal, za seksualno slo in zločin katerekoli vrste, za umor in umor iz sle.«

Paul Parin v svoji knjigi opisuje, kako je dosegel višek pri strelu kot orgazem, ko je kot trinajstletnik ustrelil svojega prvega gozdnega jereba:

»Sprožil sem, slišal sem pok, sunka orožja nisem čutil. Skočil sem pokonci, slep in gluhi sem stal tam. Nevzdržna napetost nekje v spodnjem delu telesa, nekaj se je moralo zgoditi. Nenadoma je napetost popustila, v sunkih užitka mi je teklo v hlače, ne, to je bil čudovit izliv semenske tekočine, prvi zavestni. Stal sem vzravnano, z orožjem v svoji levi roki, zopet sem lahko slišal in videl. – Tam leži plen, kup pisanega perja.«

Paul Parin priznava, da živali trpijo zaradi lova. In tudi ve, da je upravičevanje lova zaradi različnih razlogov kot na primer »povečana populacija«, »objedenost«, »lovci kot nadomestilo za roparske živali«, lovska izmišljotina: prof. Carlo Consiglio je v svoji knjigi »O nesmiselnosti lova« dokazal, da iz bioloških ali ekoloških razlogov ni opravičila za lov.

Sicer bi se morali uporabiti vsi možni argumenti, da bi lov opravičili vseh moralnih napak. »**A vendar je lov edini normalni primer, pri katerem je ubijanje v zabavo ...**« (Paul Parin: *Die Leidenschaft des Jägers. Europäische Verlagsanstalt, 2003*)

Kakorkoli že, se pri branju takih brezen človekove duše se ne moremo izogniti osuplosti in zgražanju.

Prvi predsednik združene republike Nemčije, Theodor Heuss, je že pred pol stoletja zelo ustrezno označil lov: »**Lov je ena od oblik človekove duševne bolezn.**« (Theodor Heuss: *Tagebuchbriefe 1955-1963, hg.v.Eberhard Pikart, Tübingen/Stuttgart 1970, str.106*)

Ortega y Gasset: »Kri ima orgijsko moč ...«

Nihče od filozofov ni opisal lova na način kot ga je opisal José Ortega y Gasset (1883-1955) v svojih »Meditacijah o lovu«. O sli po lovu sanjari dobesedno v slogu mučeništva:

»Kri ima orgijsko moč, če je prelita ... in ko omadežuje prekrasno dlako živali.«

A kljub temu priznanju do arhaičnega izvora tega nagona, je bilo Ortegi y Gassetu jasno:

»Daleč od tega, da bi lovstvo vodil razum, lahko pa rečemo, da je največja nevarnost za obstoj lovstva ravno razum.« (José Ortega y Gasset: »Meditationen über die Jagd«, 1943)

Kako dolgo se bo javnost dovolila slepiti z izgovori lovcev za njihov krvavi hobi?

»Vzdraženje« pri ubijanju: dizertacija nekega lovca

O »lovskem nagonu« in o »vzdraženju« pri ubijanju je neki lovec napisal celo svojo doktorsko dizertacijo. V svoji dizertaciji »Lov kot mehanizem človekove biotske in kulturne evolucije« Günter R. Kühnle piše:

»Po vsem svetu se lov redko izvaja iz čisto praktičnih motivov (na primer lov za potrebe prehrane), izvaja se zaradi močnega emocionalnega doživlja, pogosto spremljanega z veliko strastjo in vdanostjo (vzdraženje pri ubijanju živali, veselje, sreča, razvedrilo, sprostitvev, pustolovščina) ... Za moderne lovce današnjega časa pomeni ubijanje divjadi potrební pogoj za dosego strastno pogojenega emocionalnega dogodka (vzburjenje).«

Kühnle opisuje doživetje »vzburjenja« pri ubijanju divjadi kot: »izkušnjo ekstremne zadovoljitve s pomočjo (virtualne) moči nad človekom, z zavedanjem končnosti (smrtnega strahu) kot neobvladljive in neizogibne nevarnosti, ki grozi v naravi.« (Günter R.Kühne: *Die Jagd als Mechanismus der biotischen und kulturellen Evolution des Menschen*, 2003)

Največji evropski lovski časopis »Wild und Hund« je posvetil tej dizertaciji obsežen članek o raziskavah nagonov. Naslov »Nobenega strahu pred slo« naj bi lovcem dal poguma, da bi odkrito priznali svoj lovski nagon:

»Pri uboju divjadi lovci doživijo vzdraženje in to naj priznajo.« (*Keine Angst vor Lust. Wild und Hund 24/2003*)

Opirajoč se na Kühnejevo doktorsko delo ta članek razlaga, kako si lovec z ubijanjem živali podzavestno ustvarja občutek, da obvladuje naravo z nje-
no zastrašujočo gotovostjo smrti in da obvladuje tudi smrtni strah. Lovski nagon je po besedah Kühneja »genetska dispozicija«: V lovskih možganih deluje kot »kulturno specifičen prvinski vzgib, ki v duševno-možganski interakciji ustvarja motivacijo za lov«.

V Nemčiji je 0,4 procentov populacije lovcev. To pomeni: 99,6 procentov Nemcem ta lovski nagon očitno ni prirojen – ali pa znajo ravnati s svojimi nagoni tudi na druge načine. Psihoanalitik prof. dr. Arno Gruen dvomi, da bi bil lovski nagon »prirojen« ali »genetsko pogojen«:

»Mora nam biti jasno, da izvor teh potreb ni v genetski strukturi ali v povezavi z naravo človeka, temveč v manjvrednostnih občutkih, v pomanjkanju osebnih vrednot in v nesposobnosti za prenašanje negotovosti. Posledica tega je, da je nastala zelo nevarna fiktivna predstava lovcev, da lahko obvladujejo ljudi, narode, živali in naravo, se pravi umiranje, absolutno varnost in neranljivost.« (*Arno Gruen: Die Jagd auf Mensch und Tiere, 2006*)

Zakaj torej lovci lovijo?

Preidimo nazaj k našemu začetnemu vprašanju: Zakaj lovci lovijo? Odgovor: Lovci ne gredo na lov zato, da bi rešili nemške gozdove pred srnami in jeleni. Lovci ne gredo na lov zato, da bi rešili kmetijstvo pred opustošenjem zaradi divjih prašičev. Lovci ne gredo na lov, da bi varovali prebivalstvo pred kužnimi boleznimi. Lovci ne gredo na lov zato, da bi uravnavali domnevno hiperpopulacijo divjadi. Lovci ne gredo na lov zato, da bi izvajali varstvo narave – nihče ne pridobi lovskega dovoljenja zato, da bi sadil žive meje za rastline in za biotope. Lovci ne gredo na lov zato, da bi gledali živali in doživeli naravo – to bi lahko naredili tudi s kamero, za to ne potrebujejo orožja.

Lovci ubijajo živali, ker jim to zagotovi »vzburjenje«, ker imajo »veselje do uplenitve«, ki ga vodijo nagoni. Toda ali opravičujeta »vzburjenje« in »veselje do uplenitve« pobijanje več kot 5 milijonov divjih živali in odstrel več kot 30.000 psov in 300.000 mačk vsako leto? Ali opravičuje izživljanje »lovskega nagona« čez tisoč poškodovanih in mrtvih zaradi nesreč pri lovu in kaznivih dejanj z lovskim orožjem leto za letom? Je domnevno prirojeni lovski nagon opravičilo za pobijanje živali – in to celo kot hobi?

Znani filozof Richard Precht opozarja v svojem bestsellerju »Živali razmišlja-
jo« na to, da je le 0,4 procentov Nemcev lovcev in pripominja:

»Pa vendar: kot kaže, več kot 99 procentov Nemcev ne občuti tega nagona, vsaj ne v taki meri, da bi se jim zdelo nujno tu in tam lastnoročno ubiti nekaj živali.«

Kot lahko zaključimo, je proti etičnemu kodeksu liberalnih družb, da bi domnevni pragoni, kot je sla po ubijanju ali veselje do posiljevanja, ostali nekaznovani.

»Nobenemu morilcu in nobenemu nagonskemu prestopniku nič ne pomaga, če opravičuje svoja poželenja z arhaičnimi potrebami ... Kdor gre v gozd in le za svoje lastno

veselje objestno pobija živali, zagreši dejavnost, ki ni združljiva z etično samoumevnostjo modernih družb, kot med drugim tudi piše v zakonu o varstvu živali: Povzročati živali brez razumnega razloga bolečine ali škodo, je prepovedano – in športno veselje do ubijanja se s stališča liberalno-demokratske države ne smatra za »razumen razlog« (Richard David Precht: *Živali razmišljajo*. Goldmann, 2016, str.349/350).

V publikaciji STERN Precht razlaga: »Zabavati se s streljanjem živali v gozdu, zame ni neko posebno vedenje in absolutno ni noben vzrok za ubijanje. Ravno to v bistvu prepoveduje Zakon o varstvu živali: slo po ubijanju.«

Na pripombo izvajalca intervjuje, da lovstvo vedno znova poudarja svojo ekološko poslanstvo, filozof odgovarja: »Kje pa! Lovstvo je dandanes mešanica romantike in namere po ubijanju. Lovec ne lovi iz ekoloških razlogov, kot zmotno navaja. To delo bi lahko opravili gozdarji. Lahko bi prenehali z zimskim krmljenjem ali živalim v hrano primešali kontracepcijska sredstva, da bi uravnavali stalež živali.« (Richard David Precht über sein Plädoyer für mehr Tierrechte. STERN, 13.10.2016, str. 122ff)

Ali ni že vendar nastopil čas, da rečemo: v 21. stoletju ni več nobenega opravičila za nadaljevanje krvave vojne proti našim sobitjem v gozdu in na poljih?

Prevod: Blanka Prezelj

OSVOBODITEV

ZIVALI

REVIJA,

KI NAM POMAGA DO BOLJŠEGA
ODNOSA Z ŽIVALMI IN NARAVO.

PRIMERNA ZA VSE GENERACIJE,
ISKANA IN MNOGIM V POMOČ!

